



Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 4757/2020
09.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Ђурице као председника већа, судије Слободанке Виденовић и судије Тијане Поповић као чланова већа, у правној ствари тужиоца РЕПУБЛИКА СРБИЈА, Министарство финансија, Пореска управа, Регионални центар Београд, Филијала А Ваљево, кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, против туженог "НОВИ ЕЛИНД" а.д. у стечају Ваљево, Насеље ослободиоци Ваљева бб, чији је правни следбеник Стечајна маса "НОВИ ЕЛИНД" а.д Ваљево, Насеље ослободиоци Ваљева бб, кога заступа адвокат Слободан Васиљевић из Ваљева, ради утврђења, вредност предмета спора 23.224.049,50 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Ваљеву П-136/19 од 15.07.2020. године, на седници већа одржаној дана 09.06.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Ваљеву П-136/19 од 15.07.2020. године у ставу другом изреке у делу којим је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди разлучно право, право одвојеног намирења на покретним стварима дужника: хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА пресуда Привредног суда у Ваљеву П-136/19 од 15.07.2020. године у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да тужилац има према туженом потраживање које је оспорено у стечајном поступку у износу од 6.510.654,41 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност са законском затезном каматом почев од 20.04.2012. године до подношења предлога нацрта за главну деобу и у ставу трећем изреке и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца, па се **УТВРЂУЈЕ** да тужилац има према туженом потраживање у износу од 6.510.654,31 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност.

ОДБАЦУЈЕ СЕ тужба у делу у ком је тужилац тражио да се утврди да тужилац има према туженом потраживање на име законске затезне камате на износ од 6.510.654,31 динара почев од 20.04.2012. године до подношења предлога нацрта за главну деобу.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 281.779,20 динара на име трошкова парничног поступка у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 26.572,50 динара динара на име трошкова другостепеног поступка у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

IV ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Ваљеву П-136/2019 од 15.07.2020. године у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, те је утврђено да тужилац има према туженом потраживање које је оспорено у стечајном поступку у износу од 223.011,00 динара на име таксе на принудну наплату и разлучно право, право одвојеног намирења на покретним стварима дужника: путничком возилу регистарских ознака VA106-58, Mercedes 200E и теретним возилима регистарских ознака VA 109-066 Peugeot partner 190C 2.0 HD, VA 108-91 Zastava Zeta 79.12 и VA 564-59 Fiat Seicento, за износ потраживања од 4.628.089,24 динара, што је тужени дужан признати. У ставу другом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да тужилац има према туженом потраживање које је оспорено у стечајном поступку у износу од 6.510.654,41 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност са законском затезном каматом почев од 20.04.2012. године па до подношења предлога нацрта за главну деобу и разлучно право, право одвојеног намирења на покретним стварима дужника: хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара. У ставу трећем изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка плати износ од 148.456,80 динара.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду у ставу другом и трећем изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Истакао је да је тужилац у стечајном поступку над туженим пријавио доспели, а неплаћени порез на додату вредност и порез на капитални добитак, који је тужени сам обрачунао у вези извршеног промета машина, возила и непокретности између њега и његових купаца пре отварања стечаја и тако обрачунати порез на додату вредност и порез на капитални добитак сам исказао у пореским пријавама, које је у поступку самоопорезивања поднео надлежном пореском органу, а надлежни порески орган је исте евидентирао у својој пореској евиденцији сходно члану 75. Правилника о пореском рачуноводству. Навео је да се пресуде донете у вези имовине која је у поступку побијања претходникове правне радње враћена у стечајну масу, не могу сматрати књиговодственом исправом у смислу члана 18. Правилника о пореском рачуноводству, па самим тим не представљају правни основ за књижење у пореском рачуноводству, већ исте представљају правни основ за књижење у пословним књигама туженог, тако да на страни тужиоца не стоји обавеза исправке пореске пријаве пореза на добит туженог исказаног на дан отварања стечаја. Истакао је да се у смислу Закона о стечају побијају само пуноважни правни послови, па се следствено томе не може говорити да није било промета, у вези ког је тужени обрачунао јавне приходе и поднео пореске пријаве, а тужилац поднео пријаву потраживања за исте, јер их тужени није платио, тако да се не може оспорити право на наплату пријављеног потраживања. Навео је да је правноснажним решењем Агенције за привредне регистре Зл. бр. 4738/09 од 16.04.2009. године уписана залога у корист Републике Србије као заложног повериоца, на покретним стварима туженог као пореског обвезника, ради обезбеђења

пореског потраживања у поступку одлагања плаћања пореског дуга доспелог за плаћање до 10.04.2009. године у износу од 11.862.294,96 динара, тако да је неосновано становиште првостепеног суда да имовина у моменту отварања стечаја није била имовина стечајног дужника, нити је исту стекао у току стечаја, с обзиром да предметни хелијски детектор јесте имовина туженог и његовог претходника. Истакао је да је Записником о попису и процени покретних ствари у поступку установљивања zaloжног права на покретним стварима уписом у Регистар залогe бр. 433-1P-98/2009 од 13.04.2009. године пописан, између осталог, хелијски детектор, који је процењен на 3.384.000,00 динара, а неплаћено доспело потраживање на дан 10.04.2009. године износи 11.862.294,96 динара, којим записником је тужени упозорен да отуђење, оштећење или довођење покретних ствари у неупотребљиво стање представља угрожавање наплате пореза, што је санкционисано као кривично дело угрожавања наплате пореза из члана 175. Закона о пореском поступку и пореској администрацији. Предложио је да другостепени суд преиначи првостепену пресуду у побијаном делу тако што ће усвојити тужбени захтев тужиоца у целисти или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, а трошкове другостепеног поступка је одређено тражио.

Тужени је у одговору на жалбу оспорио жалбене наводе тужиоца истичући да дејство правноснажне пресуде којом је усвојен тужбени захтев побијања правних радњи стечајног дужника важи за све, па и за пореску управу, јер правни посао нема дејства према стечајној маси, те самим тим до промета није ни дошло. Даље је истакао да хелијски детектор са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY у моменту отварања стечаја није био имовина стечајног дужника, и да тужилац прећуткује чињеницу да је Пореска управа-Регионални центар Београд-Филијала Ваљево донела решење бр. 433-1P -98/09-16 од 16.11.2011. године којим је предметни хелијски детектор пренет у државну својину Републике Србије, из чега произилази да тужилац на овој ствари не може засновати zaloжно право, односно бити zaloжни поверилац лица које није њен власник. Предложио је да другостепени суд одбије жалбу тужиоца као неосновану и потврди првостепену пресуду у ожалбеном делу.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у побијаном делу, у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца делимично основана.

Предмет тужбеног захтева је утврђење потраживања тужиоца према туженом у износу од 223.011,00 динара на име таксе на принудну наплату и у износу од 6.510.654,31 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност са законском затезном каматом почев од 20.04.2012. године до подношења предлога нацрта за главну деобу, као и утврђење разлучног права на покретним стварима дужника: хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара и на путничком возилу регистарских ознака VA106-58, Mercedes 200E и теретним возилима регистарских ознака VA 109-066 Peugeot partner 190C 2.0 HD, VA 108-91 Zastava Zeta 79.12 и VA 564-59 Fiat Seicento, за износ потраживања од 4.628.089,24 динара.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда закључком Привредног суда у Ваљеву Ст-68/2012 од 06.03.2013. године оспорено је потраживање које је тужилац пријавио у поступку стечаја над туженим у износу од 4.289.737,00 динара на име пореза на добит, у износу од 2.220.917,41 динара на име пореза на додату вредност и у износу од 223.011,00 динара на име трошкова принудне наплате, а такође је оспорено и право одвојеног намирења - разлучно право на покретним стварима дужника хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара и на путничком возилу регистарских ознака VA106-58, Mercedes 200E и теретним возилима регистарских ознака VA 109-066

Peugeot partner 190C 2.0 HD, VA 108-91 Zastava Zeta 79.12 и VA 564-59 Fiat Seicento, за износ потраживања од 4.628.089,24 динара

Првостепени суд је утврдио да је тужени поднео тужиоцу пријаву пореза на добит од 4.289.737,00 динара по основу више уговора о замени испуњења које је правни претходник туженог закључио са повериоцима на име измирења обавеза, а која добит представља разлику између вредности по којој је непокретна имовина пренета повериоцима и вредности по којој се иста водила у пословним књигама правног претходника туженог. Тужени је за порез на додату вредност у износу од 2.220.917,41 динара поднео пореске пријаве по фактурама и по основу уговора о замени испуњења за продају опреме, која је извршена у циљу намирења поверилаца.

Првостепени суд је утврдио да је правноснажном пресудом Привредног суда у Ваљеу П-429/12 од 24.02.2014. године утврђено да у односу на стечајну масу овде туженог не производе правно дејство уговори о замени испуњења, те је обавезан тужени у тој парници да у стечајну масу овде туженог врати непокретности и опрему. Правноснажном пресудом Привредног суда у Ваљеу П-505/12 од 03.02.2015. године утврђено је да у односу на стечајну масу не производи правно дејство Уговор о куповини и продаји машина и опреме, по основу којих је тужени извршио предметну пријаву пореза на добит и пореза на додату вредност.

Решењем Привредног суда у Ваљеу Ст-68/12 од 27.10.2016. године обустављен је поступак стечаја у односу на туженог и исти је настављен према стечајној маси.

Првостепени суд је из исказа стечајног управника АА утврдио да је после отварања стечајног поступка вршен попис - формирана је пописна комисија и утврђено је да хелијски детектор није у моменту пописа био код стечајног дужника, нити је исти пописан и као такав ушао у стечајну масу.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке ББ првостепени суд је утврдио да је вештак навела да је тужилац тачно пријавио потраживање за порез на добит од 4.289.717,00 динара у стечају туженог, те да је пре покретања стечаја над туженим правни претходник туженог по уговорима о замени испуњења пренео имовину туженог повериоцима на име измирења обавеза и да разлика између вредности по којој је непокретна имовина пренета повериоцима и вредности по којима се иста водила у пословним књигама правног претходника туженог представља капиталну добит. Навела је да је после покретања стечајног поступка тужени путем суда, у складу са Законом о стечају, успео да имовину пренету уговорима о замени испуњења врати у стечајну масу туженог, да то значи да капитална добит исказана у пореском билансу на дан отварања стечаја, као последица преноса (продаје) имовине по уговорима о замени испуњења није остварена, односно стекли су се услови за исправку пореске пријаве пореза на добит туженог исказаног на дан отварања стечаја, као и да је враћена непокретна имовина поново евидентирана у листовима непокретности као својина туженог. Исти је случај и са пријављеним потраживањем за порез на додату вредност у износу од 2.220.917,41 динара. Вештак је објаснила да је опрема туженог на чији промет је обрачунат ПДВ пре покретања стечајног поступка, враћена у стечајну масу туженог, чиме су се стекли услови за исправку ПДВ-а, ког је правни претходник туженог обрачунао и пријавио тужиоцу при првобитном промету. Опрема без регистарских ознака, хелијски детектор са прибором, на којој је тужилац имао уписано заложно право у износу од 11.862.294,96 динара, није пописана на дан покретања стечајног поступка над туженим, нити је, по изјави туженог, касније пронађена и враћена. Вештак економске струке је у изјашњењу на примедбе тужиоца, истакао да није спорно да је тужени, на дан отварања стечаја, сам обрачунао и исказао порез на капиталну добит и порез на додату вредност, али је одмах након отварања стечаја и сагледавања документације стечајни управник судским путем покренуо поступак враћања некретнина и опреме за чији промет је везан обрачун предметних

пореза. Тужбе за враћање имовине тужени је поднео крајем јуна и у јулу 2012. године и на бази поднетих тужби тужени није могао извршити измену пореских пријава пореза на имовину и ПДВ-а, које су поднете са датумом отварања стечаја, јер је био неизвестан исход покренутих спорова, и због тога је оспорио пријављено потраживање тужиоца за порез на имовину и ПДВ.

Оценом изведених доказа и навода парничних странака, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев за износ од 4.289.737,00 динара, који се односи на потраживање тужиоца по основу пореза на добит и за износ од 2.220.917,41 динара који се односи на потраживање тужиоца по основу ПДВ неоснован. Како је стечајни управник покренуо поступак побијања правних радњи стечајног дужника за некретнине и опрему за чији промет је везан обрачун предметних пореза, те како је по правоснажним пресудама предметна имовина враћена туженом у стечајну масу, то по налажењу првостепеног суда није било промета предметних некретнина и опреме, па тужени није обвезник плаћања пореза на капиталну добит, нити пореза на додату вредност. Из наведених разлога првостепени суд је у ставу другом изреке побијане пресуде одбио тужбени захтев за износ главног дуга од укупно 6.510.654,41 динара по основу пореза на добит и пореза на додату вредност са законском затезном каматом почев од 20.04.2012. године до дана подношења предлога нацрта за главну деобу.

Такође, првостепени суд је у ставу другом изреке пресуде одбио тужбени захтев тужиоца за разлучно право, право одвојеног намирења на покретним стварима дужника које немају регистарску ознаку: хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара, из разлога што та имовина у моменту отварања стечаја није била имовина стечајног дужника, нити је исту стекао у току стечајног поступка, па је сходно члану 49. Закона о стечају нашао да је тужбени захтев у овом делу неоснован.

У поступку доношења првостепене одлуке нису учињене битне повреде поступка прописане чланом 374. став 2. Закона о парничном поступку на које повреде овај суд пази по службеној дужности сагласно члану 386. став 3. истог Закона.

Није учињена ни битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју повреду тужилац у жалби неосновано указује. Првостепена пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати њена законитост и правилност, изрека пресуде је јасна, а разлози дати у образложењу о битним чињеницама нису у супротности са стањем у списима и изведеним доказима.

Привредни апелациони суд налази да је правилно првостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право када је одбио тужбени захтев у ставу другом изреке у делу којим је тужилац тражио да се утврди разлучно право - право одвојеног намирења на покретним стварима дужника: хелијском детектору са прибором РНОЕМХ – L 300 DRY за износ потраживања од 11.862.294,96 динара.

Наиме, према члану 101. став 1. Закона о стечају стечајна маса је целокупна имовина стечајног дужника у земљи и иностранству на дан отварања стечајног поступка, као и имовина коју стечајни дужник стекне током стечајног поступка. Према члану 105. став 1. Закона о стечају отварањем стечајног поступка стечајни управник преузима у државину целокупну имовину која улази у стечајну масу и њоме управља.

Дакле, у стечајну масу улази сва покретна и непокретна имовина стечајног дужника коју је дужник стекао пре отварања стечајног поступка, као и она имовина коју стекне након отварања стечајног поступка, коју стечајни управник преузима у државину.

У ситуацији када је утврђено да предметни хелијски детектор није ушао у стечајну масу, која чињеница произилази и из исказа стечајног управника АА који је навела да је после отварања стечајног поступка вршен попис и да је пописна комисија утврдила да хелијски детектор није у моменту пописа био код стечајног дужника, то је

правилан закључак првостепеног суда да је неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди његово разлучно право на предметној ствари сходно члану 49. Закона о стечају. Ово из разлога што предметни хелијски детектор није у имовини стечајног дужника, те се не може ни утврдити право разлучног повериоца на првенствено намирење из средстава остварених продајом те спорне имовине, односно наплате потраживања на којој су стекли то право, јер иста не улази у стечајну масу.

У смислу наведеног, без утицаја су на правилност одлуке жалбени наводи тужиоца да је правноснажним решењем Агенције за привредне регистре Зл. бр. 4738/09 од 16.04.2009. године, уписана залога у корист Републике Србије као заложног повериоца, на покретним стварима правног претходника туженог ради обезбеђења пореског потраживања у поступку одлагања плаћања пореског дуга доспелог за плаћање до 10.04.2009. године, у износу од 11.862.294,96 динара, јер сам упис залог у регистар није од значаја кад се предметна ствар не налази у имовини туженог, нити је накнадно враћена у стечајну масу, па самим тим тужилац из исте не може ни да наплати потраживање као разлучни поверилац.

Без утицаја су наводи тужиоца да је Записником о попису и процени покретних ствари у поступку установљавања заложног права на покретним стварима уписом у Регистар залог бр. 433-1Р-98/2009 од 13.04.2009. године, пописан између осталог и хелијски детектор и да је истим тужени упозорен да отуђење, оштећење или довођење у неупотребљиво стање представља угрожавање наплате пореза, санкционисано као кривично дело угрожавање наплате пореза из члана 175. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, с обзиром да су исти од значаја за вођење евентуално другог судског поступка, а не за одлучивање у овој правној ствари.

Поред наведеног, из доказа у списима предмета произилази да је Пореска управа-Регионални центар Београд-Филијала Ваљево донела решење бр. 433-1Р -98/09-16 од 16.11.2011. године којим је предметни хелијски детектор пренет у државну својину Републике Србије, односно да је правном претходнику туженог предметна покретна ствар заплена у поступку принудне наплате дугованог пореза, да исти није продат у поступку принудне наплате, и да је сходно члану 104. став 18. Закона о пореском поступку и пореској администрацији пренето право својине на Републику Србију, које чињенице је сам тужилац истицао током поступка, што је у супротности са жалбеним наводима тужиоца да се предметна ствар налази у имовини туженог.

Из наведених разлога, Привредни апелациони суд је одлучио као у ставу I изреке, применом члана 390. Закона о парничном поступку.

Међутим, основано се у жалби тужиоца указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одбио тужбени захтев да се утврди потраживање тужиоца према туженом у износу од 6.510.654,41 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност са законском затезном каматом почев од 20.04.2012. године па до подношења предлога нацрта за главну деобу.

Наиме, чланом 54. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији је прописано да је утврђивање пореза делатност Пореске управе, односно пореског обвезника, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе. Ставом 2. истог члана је прописано да утврђивање пореза обавља: 1) сам порески обвезник (самоопорезивање), 2) пореска управа, доношењем пореског решења, и то: (1) у поступку пореске контроле - ако порески обвезник, супротно закону, не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно, (2) у случајевима када је законом прописано да се не спроводи самоопорезивање или када је законом прописано да се, упркос самоопорезивању, пореско решење мора донети.

Чланом 25. став 1 Закона о пореском поступку и пореској администрацији је прописано да је порески обвезник дужан да, између осталог, поднесе пореску пријаву пореској управи на прописаном обрасцу, у року и на начин уређен пореским прописима, у законским роковима тачно обрачунава порез, када је по закону дужан да то сам чини и плаћа порез на начин, под условима и у року прописаном законом.

Чланом 16. Закона о порезу на додату вредност је прописано да пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: 1) промет добара и услуга, 2) наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга, 2а) издавање рачуна код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) овог закона, услуга непосредно повезаних са тим услугама, као и услуга техничке подршке приликом коришћења софтвера, хардвера и друге опреме на одређени временски период, 3) настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавезе нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

Чланом 37. Закона о порезу на додату вредност је прописано да је обвезник дужан да: 1) поднесе евиденциону пријаву, 2) издаје рачуне о извршеном промету добара и услуга, 3) води евиденцију и сачињава прегледе обрачуна ПДВ у складу са овим законом, 4) обрачунава и плаћа ПДВ и подноси пореске пријаве, 5) доставља обавештења пореском органу у складу са овим законом.

Чланом 6. Закона о порезу на добит правних лица је прописано да је основица пореза на добит правних лица опорезива добит.

Чланом 27. став 1. тачка 1. Закона о порезу на добит правних лица је прописано да капитални добитак обвезник остварује продајом, односно другим преносом уз накнаду (у даљем тексту: продаја) непокретности које је користио, односно које користи као основно средство за обављање делатности укључујући и непокретности у изградњи.

Чланом 63. Закона о порезу на добит правних лица је прописано да је порески обвезник дужан да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву у којој је обрачунат порез, за период за који се утврђује порез.

У конкретном случају правни претходник туженог је пре покретања стечајног поступка поднео тужиоцу пријаву пореза на добит у износу од 4.289.737,00 динара по основу више закључених уговора о замени испуњења, које је закључио са својим повериоцима. Такође, правни претходник туженог је уредно поднео пореску пријаву за порез на додату вредност у износу од 2.220.917,41 динара, по рачунима којим је фактурисао промет робе-опреме, као и по основу уговора о замени испуњења за продају опреме, закљученим са трећим лицима. Правни претходник туженог је правилно обрачунао и исказао порез на капиталну добит и порез на додату вредност, и поднео пореске пријаве по основу уговора о замени испуњења и издатих фактура, што је утврђено од стране вештака економско-финансијске струке. Следи наведеног, тужени је сходно члану 16. Закона о порезу на додату вредност и члану 6. и 27. став 1. тачка 1. Закона о порезу на добит правних лица, обвезник пореза на додату вредност и капиталну добит, по основу закључених уговора о замени испуњења и издатих фактура и извршеног промета предметних некретнина и опреме.

Према члану 54. став 2 тачка 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији правном претходнику туженог, као пореском обвезнику (у поступку самоопорезивања), је утврђена пореска обавеза даном подношења пореске пријаве у износу од 4.289.737,00 динара на име пореза на добит и у износу од 2.220.917,41 динара на име пореза на додату вредност. Стога је правни претходник туженог, по утврђењу пореске обавезе, био дужан да порез плати на начин, под условима и у року прописаним Законом о порезу на добит правних лица и Законом о порезу на додату вредност. Даном подношења пореске пријаве тужени је постао порески обвезник

утврђеног износа пореза (у поступку самоопорезивања), те како предметне пријаве још егзистирају у правном промету, то за туженог постоји и обавеза плаћања пореза.

Погрешан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају није било промета предметних некретнина и опреме, те да тужени није обвезник плаћања пореза на капиталну добит, нити пореза на додату вредност, јер је правоснажним пресудама Привредног суда у Ваљеву П-429/12 од 24.02.2014. године и П-505/12 од 03.02.2015. године, утврђено да предметни уговори о замени испуњења не производе правно дејство у односу на стечајну масу, а предметна имовина је враћена туженом у стечајну масу.

Наиме, чланом 130. Закона о стечају регулишу се последице успешног побијања. У ставу 1. овог члана је прописано да ако захтев за побијање правног посла или друге правне радње буде правноснажно усвојен, побијени правни посао, односно правна радња немају дејства према стечајној маси, а противник побијања је дужан да у стечајну масу врати сву имовинску корист стечену на основу побијеног посла или друге радње. У ставу 2. истог члана је прописано да противник побијања, након што врати имовинску корист из става 1. овог члана, има право да остварује своје противпотраживање као стечајни поверилац, подношењем накнадне пријаве потраживања.

Побијају се пуноважни правни послови. Последица успешног побијања је да је побијена радња пуноважна, али да губи дејства према стечајној маси. Побијаној правној радњи одузима се дејство за убудуће и само у мери у којој је потребно да се намире стечајни повериоци, па се са становишта стечајне масе третира као да правна радња није ни предузета (релативно дејство побијене правне радње). То даље значи да је побијани правни посао правно ваљан, те се побијањем не дира у правни однос стечајног дужника и повериоца, тако да је одређени правни посао изгубио дејство само у односу на стечајну масу и у мери којој је довољно да се намире повериоци.

Чињеница да је у конкретном случају правноснажним пресудама утврђено да у односу на стечајну масу не производе правно дејство уговор о куповини и продаји машина опреме и уговори о замени испуњења за непокретност и опрему, као и да су непокретности и опрема, који су били предмет опорезивања, враћени у стечајну масу, не може утицати на предметну законску обавезу туженог утврђену у поступку самоопорезивања. Последице побијања правног посла стечајног дужника имају дејство само на стечајну масу, док су предметни уговори којим је вршен промет непокретности и опреме правно ваљани, на основу истих је и настала пореска обавеза која је предмет овог спора. Дакле, без обзира што је предметна имовина враћена у стечајну масу туженог, последице побијања имају дејство само на стечајну масу и важе за убудуће, док су предметни уговори, којим је вршен промет имовине између уговорних страна, као такви остали на правној снази, на основу истих је и утврђена обавеза туженог по основу пореза на капиталну добит и пореза на додату вредност, која као таква и даље постоји.

Надаље, основано тужилац у жалби указује да је погрешан закључак првостепеног суда да тужилац није вршио исправку пореске пријаве пореза на добит туженог исказаног на дан отварања стечаја. Према Закону о порезу на додату вредност и Закону о порезу на добит правних лица исправку пријава врши сам обвезник пореза, све сходно члану 54. став 1. тачка 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којим је предвиђено да утврђивање пореза обавља сам порески обвезник (самоопорезивање). У поступку самоопорезивања уколико се јаве оправдани разлози за исправку пореске обавезе, исправку врши сам порески обвезник подношењем исправљене пријаве пореској управи са потребним доказима, те пореска управа може прихватити тако исправљену пријаву или не. Наводи туженог да правни претходник туженог није могао да изврши исправку поднетих пријава, јер су исте

поднете датумом отварања стечаја, а да је стечајни управник тек након тога покренуо парничне поступке за побијање правних радњи стечајног дужника који се односе на поступке враћања имовине и опреме, чији исход је био неизвештан, нису од утицаја, јер пореска обавеза туженог и даље постоји у правном промету као таква, а пореске пријаве имају правну снагу и представљају ваљани правни основ за исплату утврђеног износа пореза тужиоцу.

Како је туженом подношењем пореских пријава утврђена пореска обавеза (самоопорезивање) за порез на добит у износу од 4.289.737,00 динара и за порез на додату вредност у износу од 2.220.917,41 динара, те како тужени није доказао да је исте исплатио тужиоцу, или да му је обавеза престала на неки други начин, то произилази да је основан тужбени захтев тужиоца за износ од укупно 6.510.654,31 динара на име пореза на добит и пореза на додату вредност, које потраживање му је оспорено Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања.

Међутим, када је реч о тужбеном захтеву за законску затезну камату на износ главног дуга почев од 20.04.2012. године, као дана отварања стечаја, па до подношења предлога нацрта за главну деобу, Привредни апелациони суд налази да је тужба у том делу недопуштена.

Наиме, члан 111. Закона о стечају прописује садржину пријаве потраживања која, између осталог, треба да садржи износ главног потраживања и обрачунату камату до дана отварања стечаја. Наведени члан не прописује обавезу пријаве потраживања затезне камате за период након отварања стечаја над дужником. Обрачун затезне камате на необезбеђена потраживања престаје даном отварања стечајног поступка у смислу члана 85. став 1. Закона о стечају. То не значи да је престало право на камату прописано чланом 277. став 1. Закона о облигационим односима. У случају стечаја дужника услови за обрачун и исплату те камате регулисани су чланом 85. став 3. Закона о стечају. Ако услови прописани тим чланом буду испуњени, односно ако након намирања свих потраживања постоје расположива средства за исплату стечајни судија одобрава обрачунавање и сразмерну исплату камате стечајним повериоцима и за период после отварања стечаја, без обзира да ли је та камата пријављена у стечају. Стога, по становишту Привредног апелационог суда, тужилац нема правни интерес из члана 194. Закона о парничном поступку да води парницу за утврђење потраживања на име затезне камате од отварања стечајног поступка, јер о обрачуну и исплати ове камате води рачуна по службеној дужности стечајни судија.

Са наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и донео одлуку као у ставу II изреке, применом члана 394. Закона о парничном поступку.

Основана је жалба тужиоца и у односу на одлуку о трошковима поступка, а имајући у виду успех тужиоца у овом спору, и то да је тужилац делимично успео у спору за износ од 11.361.754,54 динара, што представља 48,92% вредности предмета спора. Имајући у виду успех тужиоца у поступку, Привредни апелациони суд је нашао да тужиоцу од утврђеног износа трошкова које је имао у поступку у износу од 576.000,00 динара, и то по АТ-у за састав тужбе и 5 поднесака износ од по 37.500,00 динара (укупно 225.000,00 динара), за приступ на 7 одржаних рочишта износ од по 39.000,00 динара (укупно 273.000,00 динара), за приступ на 4 неодржана рочишта износ од по 19.500,00 динара (укупно 78.000,00 динара), треба признати 48,92%, а у ком проценту је тужилац успео са својим тужбеним захтевом, што износи 281.779,20 динара, па је применом члана 153. и 154. ЗПП-а одлучио као у ставу II изреке пресуде.

Како је тужилац успео са жалбом делимично са 35,43%, то је Привредни апелациони суд нашао да тужиоцу припадају трошкови другостепеног поступка у износу од 26.572,50 динара по АТ-у на име састава жалбе, што представља 35,43% од

75.000,00 динара колико по АТ-у износи накнада за састав жалбе, па је сагласно члану 153. и 165. Закона о парничном поступку донео одлуку као у ставу III изреке.

Привредни апелациони суд је применом члана 165. Закона о парничном поступку у ставу IV изреке одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка наставши да исти нису били нужни.

ТП/ЈК/БС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Ђурица, с. р.

За тачност отправка